

Praha, 19. 7. 2022

Tisková zpráva

k vydání Národní zprávy české koalice Social Watch 2022

Zisky nebo lidská práva. Průběžná zpráva o vývoji v oblasti sociálního rozvoje a odstraňování nerovností

Zpráva má tři tematické části: Ekonomika a rozvoj, Zdraví a péče a Sociálně-ekonomická transformace. Texty zachycují stav přibližně do konce prvního čtvrtletí 2022.

Ekonomika a rozvoj

Ekonomka **Iлона Švihlíková** sleduje aktuální makroekonomický vývoj v ČR a kritizuje přitom absenci hospodářské politiky státu i chaotické jednání vlády v době pandemie, stejně jako nekoncepční a asociální daňovou politiku staré i nové vlády.

„Česká ekonomika i společnost se nachází ve velice těžké situaci. Česká společnost je psychicky i sociálně po pandemii velice vyčerpaná, otázka sociálního smíru a stabilizace je akutnější než kdy dříve. Prozatím bohužel není patrné, že by vláda chápala závažnost této situace a snažila se čelit dynamicky se vyvíjející inflaci – např. využitím zákona o cenách. ... Morální kázání vůči vlastnímu obyvatelstvu nemůže nahradit aktivní a sociálně spravedlivou hospodářskou politiku. Naopak, může se stát rozbuškou k napětí ve společnosti, které může skončit nebezpečným výbuchem.“

Rozvojový expert **Tomáš Tožička** se také věnuje tématu daní. Z hlediska daňové spravedlnosti kritizuje snahy nové vlády o zrušení registračních pokladen, nedostatky výběru DPH i daňové úniky. Pokud jde o závazky rozvojové spolupráce, je jejich plnění ze strany ČR zcela nedostatečné a má sestupnou tendenci. Tožička upozorňuje i na šokující rozdíly v postoji k uprchlíkům z válečných konfliktů.

„Mezinárodní spolupráce České republiky s ekonomicky méně rozvinutými zeměmi byla po nástupu vlády premiéra Fialy znovu omezena. Celkově byla humanitární pomoc a rozvojová spolupráce ukrácena o celých 30 %. Česká republika je druhou nejméně solidární zemí ve skupině DAC OECD. Takový přístup zároveň oslabuje naše postavení na mezinárodním poli.“

Zdraví a péče

Předsedkyně Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče **Dagmar Žitníková** se věnuje otázce, jak česká společnost čelila pandemii COVID-19. Příčinu velkého počtu obětí vidí zejména v chaotickém jednání politiků. Přesto některé kroky vlády hodnotí pozitivně, ale vyzývá k systémovým změnám, zejména pokud jde o zajištění dostatku zdravotníků.

„I v době největší zátěže nemocnic zdravotní systém fungoval a nedošlo k jeho kolapsu. To však není zásluhou vlády, ale zdravotníků a dalších zaměstnanců nemocnic. Nemocnice a další zdravotnická zařízení za velmi vypjatých podmínek fungovaly a poskytovaly kvalitní zdravotní péči v každém čase.“

Václav Drozd, který je také odborář a publicista, podává přehled o systémových problémech sociálních služeb a k tomu přidává návrhy opatření, která se týkají potřeby investic i bránění privatizaci státních zařízení. *„Současný stav*

sociálních služeb v České republice neodpovídá potřebám ani evropským standardům a bez potřebných změn nebudou sociální služby schopny reagovat na budoucí demografický vývoj.“

Sociálně-ekologická transformace

Novinář a ekologický aktivista z platformy Re-set, **Radek Kubala**, kriticky posuzuje postup realizace Zelené dohody. Zatímco u Evropské komise vidí správný směr ale zároveň řadu nedostatků, zejména s ohledem na sociální dopady plánovaných změn, v České republice podle něj seriózní debata ještě ani nezačala. *„Dosavadní zkušenosti s Fondem spravedlivé transformace, který je určený na obnovu uhelných regionů, či jinými evropskými fondy, jsou tristní. Evropská komise není schopna zajistit, aby se peníze nedostaly do rukou velkých korporací, které chtějí ohýbat pravidla klimatické politiky ve svůj prospěch.“*

Další ekologický aktivista a expert **Milan Smrž** z Eurosolaru v souvislosti s rostoucími cenami energií a hrozící energetickou chudobou kritizuje nedostatečnou podporu obnovitelných zdrojů energie ze strany vlády a ukazuje na potenciál těchto zdrojů. Kriticky se staví také k plánům dalšího rozvoje jaderné energetiky. *„Evropa má téměř na každém místě (s výjimkou velkých měst) dostatečný potenciál slunce a větru, aby pokryla celkovou poptávku po elektřině výhradně z obnovitelných zdrojů.“*

Závěr zprávy tvoří informace o iniciativě Nová dohoda z pera jednoho z jejích hybatelů,

Josefa Patočky. Tato platforma vypracovala program sociálně-ekologické transformace pro Českou republiku, který je dobrým východiskem pro další společné usilování o společnost, která bude zdroje přírody využívat šetrně a spravedlivě. *„Výsledný dokument ve dvanácti tematických kapitolách představuje cestu, jíž by se mohlo Česko vydat směrem ke společnosti, která bude méně vyrábět a spotřebovávat, ale více pečovat o sebe navzájem i o naši krajinu. Navrhované politiky spojují hodnoty demokracie, ekologické udržitelnosti a sociální spravedlnosti.“*

Autorky a autoři zprávy: Ilona Švihlíková, Tomáš Tožička, Dagmar Žitníková, Václav Drozd, Radek Kubala, Milan Smrž a Josef Patočka. Editor: Jiří Silný.

Zpráva je ke stažení na stránkách www.socialwatch.cz

Kontakt: jirisilny3@gmail.com; 737574412